

СУЧАСНІ КОМПОЗИЦІЙНІ ПІДХОДИ ПРИ РЕКОНСТРУКЦІЇ ЖИТЛА В ІСТОРИЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ З ПІДВИЩЕННЯМ ЙОГО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ.

Формування міського архітектурного середовища відбувалося протягом багатьох століть. Місто постійно зазнає змін та виступає в ролі складної системи, яка є відображенням процесу еволюційного розвитку суспільства в цілому.

Основними формами розвитку сучасних міст є їх розбудова з опануванням вільних прилеглих територій та реконструкція з перевлаштуванням в межах міста. Реконструкція, сприяє контролю над перетворенням архітектурного середовища, регулює хаотичні процеси всередині міста.

Під поняттям реконструкції історичного середовища розуміють різну ступінь його перетворення від повного збереження до повного руйнування зі зведенням нової забудови.

Історичне середовище - це складне, багаторівневе явище, що включає сукупність та взаємодію об'єктів історико-культурної спадщини з їхнім оточенням (групова охоронна зона), які постійно зазнають динамічних просторово-часових змін. Це об'єкти різного призначення, функції, періоду будівництва, форми, стилістики, конструкцій, матеріалів, кольору, в різному технічному стані та оточуючих її просторів. У кожного пам'ятника є свій радіус території впливу - зона охорони пам'яток. Коли їх зони змикаються, утворюється групова охоронна зона, яка формує історичне середовище. Зв'язки між пам'ятками архітектури виконують важливішу роль за окремі пам'ятки і утворюють суцільну тканину єдиного історичного середовища.

Методи реконструкції обираються в залежності від містобудівних, архітектурно-планувальних історичних, композиційно-стилістичних особливостей міста або району, що підлягає реконструкції.

Найбільш поширеними є три підходи до реконструкції: ньюансний або тотожний підхід - це збереження та відтворення історичного середовища, контрастний або акцентний підхід - це протиставлення нової архітектури історичній забудові та змішаний підхід, який поєднує у собі крайні позиції попередніх двох підходів.

Ньюансний підхід застосовують в тих випадках, коли деякі параметри будинку жорстко обмежені без можливості зменшення або перевищення певних значень. Дозволена зміна параметрів в конкретному історичному архітектурному середовищі, відповідно до місцевих нормативних документів, дозволяє створювати індивідуальну композицію будинку, що ньюансно відрізняється від оточуючих будинків, але не виходить за межі загального композиційного рішення вулиці, площі, кварталу або району.

Контрастний підхід до реконструкції житлових будинків в історичному середовищі має більший спектр заходів створення композиційного рішення будинку та поділяється на "зовнішній" та "внутрішній" контраст.

"Зовнішній" контраст має два напрямки: ускладнення та спрощення форми і загальної композиції будівлі. Будинки, що мають складну форму, композицію, кольорове вирішення та ін. стають акцентами в містобудівній композиції міста. Будинки, які формують рядову забудову вулиці, мають тенденції до спрощення форми та зменшення декору, але при цьому до підвищення якості виконання будівельних робіт та технічних показників. Для підкреслення індивідуального характеру таких будинків, застосовують прийоми зміни геометрії фасадів, масштабу членувань, пропорцій, пластики стін, форми кутів, використовують новітні матеріали з широкою кольоровою гамою, різною текстурою та формою.

"Внутрішній" контраст визначається як більш коректне або часткове впровадження елементів сучасної архітектури: виділення частини будівлі з контрастним поєднанням композиції, контрастна надбудова, з врахуванням зони візуального сприйняття, контрастне оздоблення фасаду, що виходить у подвір'я, влаштування динамічних фасадів або контрастна композиція будівлі всередині, яка допомагає вирішити функцію будівлі, не порушуючи цілісність та гармонійність композиції фасадних рішень новобудови в оточенні історичної забудови.

Застосування "внутрішнього", "зовнішнього" контрасту, а також ньюансного та змішаного підходу демонструє, що сучасна архітектура має великий потенціал розвитку та покликана не лише копіювати історичні будівлі, а створювати нові шедеври архітектури, використовуючи при цьому новітні ідеї та технології для задоволення вимогам економічної доцільності, енергетичної незалежності та екологічної чистоти.